

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

CXXIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

est regnum DEI cibis & potus: p. 548. Sicut oves in inferno positi sunt, mors depascet eos. Quam bene, sicut oves? Quia detractio vellere mundalium divitiarum, dure pressequere detonsi, sempiternis nudi deputabuntur incendiis. Mors depascet eos: quia semper morientur ad vitam & semper vivent ad mortem. Ergo hic caro vermibus, illic anima ignibus deputatur, donec rursus infelici collegio colligati, tormentis penalibus socientur, qui socii fuerunt in vitiis. Ex hodiernis Joh. Brentius, vir, ut prorsus eruditus, ita præcipue in explicandis Scripturæ sensibus sine exemplo felix & jucundus, Tom. III. p. 591. Collocabuntur, inquit David, impii in foveâ, in sepulcro, in inferno, in perpetuâ videlicet inter-necione. Quemadmodum enim grex ovium cogitur in unum stabulum, in quo unâ ita concluduntur, ut non liceat eis, quo libet, evagari: ita impii conjicientur in unam foveam, in unum sepulcrum, hoc est, in infernum, ut ibi perpetuò detenti, non queant amplius evadere, quia mors, non illa tantum corporalis, sed etiam æterna depascet & absorbet eos, immò verò non absorbet, sed cruciatu in sempiternum durabili affliget eos. Quemadmodum Paulus ait, dabunt in interitu æternas pœnas à facie Domini & à gloriâ virtutis ejus, ut nihil aliud reliquum sit, quam quod impii omni suâ fortitudine & robore destituantur, omni suâ fiducia pudefiant, omni suâ gloriâ, quâ fruebantur quondam, exuantur & æternâ perditione crucientur. Sed verò negamus consequentiam: mors æterna depascit damnatos; ergo non peccant; & dicimus contrarium potius sequi. Nam mors æterna amplitudine suâ peccatum includit, sicut §. LVI. ex S. Literarum fundamentis & consensu Augustini atque aliorum probatum est. Neque IV. alia est loci Petrini sententia, quippe in quo bestiali vitæ bestialem convenire exitum pronunciat, quod verò ad peculia-rem exitus modum non est extendendum. Rectè & eleganter ad h. l. Imman. Tremellius & Fr. Junius: *Graphica eorum pictura, in quâ bestiis comparantur, idcirco natâ, ut dum ventri student, sese in laqueos indant perituras. Nihil enim esse istis ignorantius, quamvis, que ignorant, audacissimè vituperent; & fore, ut bestiarum exemplo, iis ipsis voluptatibus, quibus delectantur & Ecclesie catum contaminant, exitium sibi ipsis accersant.*

CXXIII. Ad argumentum decimum octavum, respondetur, I. Non esse unam veterum atque recentiorum de hoc loco Davi-dico interpretando sententiam. LXX. Interpretes verba sequen-tem in modum transferunt: *αἰσχρολογία ἀποβήσεται ἐκ τῆς ἀφροσύνης αὐτῶν;*
 Quam versionem suam facit Augustinus, Tom. IX. p. 179. Eru-

bescant impii & deducantur in infernum; confusionem utique illam in aeternum. Sed verò Hieronymus, Hebraicæ linguæ peritissimus, ex Hebraicâ veritate restituit lectionem: *Confundantur impii, taceant in inferno.* Quem sequitur Theodoretus. R. Dav. Kimchi accipit: כריתו בישון, *excisionis significatu*, quemadmodum ex Lexicorum testimonio frequenter occurrit; & לשאר, vel de sepulcro vel de inferno intelligi posse arbitratur. Chaldæus facie ellipsin, quasi dici deberet: דימו ויבאו לשאר, *taceant & deferantur in infernum*, motus sine dubio eâ ratione, quod juxta Hebraicam constructionem non dicatur: *taceant in inferno*; sed: *taceant in infernum.* Quem sequitur Aretius Felinus. Imman. Tremellius eandem ellipsin supplet, sed præcedente excisionis significatu: *Excindantur descensuri in sepulcrum.* Salomo Gesnerus voce inferni solam mortem temporalem intelligi & de cætero imprecandi formulâ esse autumat: *per Scheol, ajens, intelligit mortem.* Neque enim aeternam damnationem hostibus suis imprecatur, pro quibus Christus ipse in cruce oravit; sed hoc petit, ut malitia & fastus illorum justâ vindictâ & temporali exitio coercatur. Qui verò tacendi sensu utuntur, neque tam imprecandi, quam terrendi & denunciandi verba esse volunt, silentium hic prædicatum vel reale faciunt, uti Seb. Münsterus: *compescantur in sepulcro, q. d. cum moriuntur impii & persecutores Ecclesiæ, confilescit non tantum os eorundem elatum, sed cadunt minæ & redigitur in ordinem exigui cujusdam sepulcri, quicquid ante longè lateque contra pios bacchabatur; vel verbale, in quantum impii in extremo quondam judicio ipsâ Christi majestate ita confundentur, ne quidquam ei regerere possint.* Quâ ratione Joh. Brentius: *Etsi impii in precibus suis faciunt longos logos, ut est mos hypocritarum, tamen sunt coram DEO verè muti & descendunt ad infernum muti.* Ac valde quidem vocales sunt, & plurimum vociferantur, insultando, mentiendo & tyrannidem exercendo adversus justum & pium. Coram tribunali autem Domini, cum propter impietatem arguuntur, ita obmutescunt, ut ne gry quidem vel ad unum verbum respondere queant; ideoque ligatâ manibus & pedibus proficiuntur in exteriores tenebras, ubi est fletus & stridor dentium. Quamcunque verò harum interpretationum approbes, non tamen ullo modo sequitur, non peccaturos esse damnatos. Neque enim vel sequitur: *erubescunt impii & deducuntur in infernum; Ergo in inferno non peccant; Neque etiam: excinduntur in infer-*

ferno; Ergo non peccant: Neque porrò: tacent & deferuntur in infernum; Ergo & in inferno tacent, nec amplius peccant: Neque item: excinduntur descensuri in sepulcrum; Ergo in inferno non peccant: Neque: confiteatur fastus impiorum in morte ipsorum; Ergo non peccant in inferno; Neque: compescuntur in sepulcro; Ergo non peccant in inferno: Neq; deniq;: confundentur in extremo iudicio, ne quidquam respondere possint: Ergo nō peccabunt in inferno. II. Quamquam verò proprietati literæ & considerationi textus omnium optimè conveniāt Chaldaica paraphrasis, cujus sensus est: calumniantur equidem impii in præfenti seculo liberè atque impunè DEUM hominesq; innoxios: sed erit tempus, quo, quam stultè fecerint, oculis suis videbunt, quippe confundendi, si ex hac vitâ decesserint, publicè, partim sententiâ Christi condemnatoriâ, partim iudicio propriæ conscientiæ; quod Philo, vel quicumque alius, ita expressit: *Videntes impii, turbabuntur timore horribili & mirabuntur subitam atque insperatam piorum salutem, dicentes intra se cum pœnitentiâ, & præ angustia spiritus gementes: Hi sunt, quos habuimus aliquando in derisum & similitudinem improperii. Nos stulti vitam ipsorum estimabamus insaniam & finem illorum sine honore. Erravimus à viâ veritatis & justitiæ lumen non luxu nobis. Quid nobis profuit superbia, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Talia dixerunt in inferno hi, qui peccaverunt.* Sap. V. 2. 3. 4. 6. 8. 14. non tamen sequitur: filebunt; ergo non peccabunt: partim, quia & in præfenti vitâ quis ad silentium & *in inferno*, licet peccare pergat, adigi potest. Matth. XXII. 46. Actor. VI. 10. partim quia & in ipso silentio atque omissione actionis contrariæ, ex lege debita, peccati ratio consistit; partim denique, quia silendi voce nihil aliud exprimitur, quam convictio propriæ conscientiæ de probis in innocentes petulanter jactis. Possunt autem damnati intra sese confiteri, injustè se fecisse, quod in beatos, in gloriâ existentes, varia contumeliarum & injuriarum tela vibraverint: & tamen interea, ob pœnarum, quas idè patiuntur, atrocitatem diris eos & maledictis devovere, quod grande peccatum est. Neque enim silentium imponi conviciantibus impiis quicquam aliud est, quam opprobriis modum statuere, ne impunè amplius innocentes lacessant. III. Non posse præfens silentium de omnimodâ actionum vitium, imprimis etiam locutionis, cessatione intelligi, evidenter

probat exemplum epulonis, qui & locutus est mediis in flammis linguâ suâ, eademque haud unâ ratione, sicut suo loco ostendetur, peccavit. Luc. XVI. 24. f.

CXXIV. Argumentum decimum nonum, ex Phil. II. 9. 10. petitum I. instantiam perpetuam patitur à Diabolo, qui, si ob distributionis universalitatem sub numero *regum, & solus* contrinetur, & ipse cogitur genu flectere ad tremendum Salvatoris nostri nomen, atque confiteri, quia Dominus JESUS CHRISTUS est in gloria DEI patris; & tamen quotidie peccat, *DEum tanquam hostem odit, non invocat eum, nihilque boni ab eo expectat*, ut loquitur Augustana Confessio, Artic. XX. Ergo nec repugnabit, damnatos timere atque revereri Filium DEI, tanquam supremum ipsorum judicem, & tamen peccare. II. De dicto Paulino: *inferi flectere genu debent Christo*; non est una omnium interpretum, sive quoad subiectum, sive quoad prædicatum sententia. Nonnulli I. distributione isthac: *caelestia, terrestria, inferna*; universam creaturarum omnium multitudinem contineri existimant, quam genu Christo flectere, hoc est, eidem subiectum esse & pro DEO atque Domino in regno potentiae illum agnoscere, oporteat. Tertullianus, libro de Trinitate: pag. 613. Neque enim, si non & DEUS esset Christus, omne se in nomine ejus genu flecteret, *caelestium & terrestrium & inferiorum, nec visibilia aut invisibilia, aut rerum omnium omnis creatura homini esset subiecta sive substrata, qua se ante hominem esse meminisset*. Origenes, libro I. Periarch. c. VI. pag. 681. Omnes hi, qui in nomine JESU genu flectentes, per hoc ipsum subjectionis suae insignia declararunt, qui sunt *caelestium, terrestrium & inferiorum*: in quibus tribus significationibus omnis universitas indicatur. Ambrosius, Comment. in Epist. ad Phil. II. Tom. V. p. 368. Nomen DEI, per naturam, non per solam appellationem super omne nomen est. Hinc est, ut in nomine JESU omne genu flectatur, *caelestium, terrestrium & inferiorum*; sicut ad Romanos significat, inter cetera dicens: *& ex quibus Christus secundum carnem, qui est super omnia DEUS benedictus in secula. Quae sint autem haec omnia, in epistola istâ aperit, dicens: caelestia, terrestria & inferna. Alia enim nulla sunt. Quos sequitur, adjectâ ratione, cur voce inferiorum non possint specialiter daemones intelligi, Theod. Beza, ad h. l. Nolim quidem ego hic subtiliter philosophari, an Diaboli hoc nomine significentur, quos alibi facit aëris principes. Sunt ista nobis abscondita, quamvis aliquid liceat in utramque partem disserere, ex his, quae de tartaro, abyssu, tenebris com-*
memo-